Deall Eich Hawliau!

Mae'r Comisiynydd Plant Cymru yma i sicrhau bod holl blant a phobl ifanc Cymru yn dod i wybod am eu hawliau. Mae'r hawliau hyn yn bethau sydd angen ar blant a phobl ifanc i fod yn ddiogel, yn iach ac yn hapus. Mae gan y Cenhedloedd Unedig restr o'r holl hawliau sydd gan blant. Enw'r rhestr hon yw Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, neu CCUHP yn fyr.

I sicrhau eich bod i gyd yn cael eich hawliau mae gan y Comisiynydd bum pŵer arbennig, sef:

- Gwrando ar yr hyn sydd gennych i'w ddweud.
- Siarad am bethau sy'n bwysig i chi.
- Dweud wrthych am eich hawliau.
- Helpu i sicrhau eich bod yn cael eich hawliau.
- Siarad â chi os oes gennych broblem.

Mae hyn yn gryn dipyn o waith ac mae angen tîm o Lysgenhadon Gwych ar y Comisiynydd o bob ysgol gynradd yng Nghymru i helpu. Mae dau Lysgennad Gwych o bob ysgol yn cydweithio i helpu'r Comisiynydd.

Am wybod eich hawliau? Dyma rhai o'r rhestr!

Erthygl 1:
Mae gan bob un dan 18 oed yr hawliau yma.

Erthygl 2:
Mae'r confensiwn yn gymwys i bob un waeth beth!

Erthygl 3:
Dylai pob sefydliad sy'n ymwneud â phlant bob amser wneud yr hyn sydd orau i bob plentyn.

Erthygl 4:
Dylai'r Llywodraeth ofalu bod yr hawliau hyn ar gael i bob plentyn.

Erthygl 5:
Dylai llywodraethau helpu rhieni i'ch helpu chi i wybod am eich hawliau a'u defnyddio wrth i chi dyfu.

Erthygl 6:
Mae gennych yr hawl i fywyd ac i dyfu i fod yn iach.

Erthygl 7:
Eich hawl i enw a chenedligrwydd.

Erthygl 8:
Dylai'r llywodraeth barchu eich hawl i enw, cenedligrwydd a theulu.

Erthygl 9:
Eich hawl i fod gyda'ch rhieni os mae dyna sydd orau i chi.

Erthygl 10:
Eich hawl i weld eich teulu os ydynt yn byw mewn gwlad arall.

Erthygl 11:
I beidio â chael eich cymryd o'r wlad yn anghyfreithlon.

Erthygl 12:
Eich hawl i ddweud beth ddylai ddigwydd ac i rywun wrando arnoch.

Erthygl 13:
Eich hawl i gael gwybodaeth.

Erthygl 14:
Eich hawl i ddilyn eich crefydd eich hun.

Erthygl 15:
Eich hawl i gyfarfod â ffrindiau ac ymuno â grwpiau a chlybiau.

Erthygl 16:
Eich hawl i breifatrwydd.

Erthygl 17:
Eich hawl i wybodaeth onest yr ydych yn ei ddeall gan bapurau newydd a'r teledu.

Erthygl 18:
Mae'r ddau riant yn rhannu'r cyfrifoldeb dros fagu eu plant, a dylent bob amser feddwl am yr hyn sydd orau ar gyfer pob plentyn.

Erthygl 19:
Ni ddylech gael eich niweidio a dylech gael gofal a'ch cadw'n ddiogel.

Erthygl 20:
Eich hawl i dderbyn gofal os nad ydych yn gallu byw â'ch teulu eich hun.

Erthygl 21:
Eich hawl i fyw yn y lle sydd orau i chi os nad ydych yn gallu byw gyda'ch rhieni.

Erthygl 22:
Mae gan blant sy'n ffoaduriaid yr un hawliau â phlant a aned yng Nghymru.

Erthygl 23:
Eich hawl i ofal arbennig a chymorth os ydych yn anabl er mwyn i chi fyw bywyd llawn ac annibynnol.

Erthygl 24:
Eich hawl i fwyd a dŵr da ac i weld y meddyg os ydych yn sâl.

Erthygl 25:
Dylid mynd i weld plant nad ydynt yn byw gyda'u teuluoedd yn gyson er mwyn sicrhau eu bod yn iawn.

Erthygl 26:
Yr hawl i arian ychwanegol os nad oes gan eich teulu ddigon o arian i fyw.

Erthygl 27:
Eich hawl i safon dda o fywyd.

Erthygl 28:
Eich hawl i ddysgu a mynd i'r ysgol.

Erthygl 29:
Eich hawl i fod y gorau y gallwch fod.

Erthygl 30:
Eich hawl i ddefnyddio eich iaith eich hun.

Erthygl 31:
Eich hawl i ymlacio a chwarae.

Erthygl 32:
Dylech gael eich diogelu rhag gwaith sy'n beryglus.

Erthygl 33:
Dylech gael eich diogelu rhag cyffuriau peryglus.

Erthygl 34:
Dylai'r llywodraeth ddiogelu plant rhag cam-drin rhywiol.

Erthygl 35:
Mae gennych yr hawl i beidio cael eich gwerthu.

Erthygl 36:
Dylech gael eich diogelu rhag gwneud pethau a allai beri niwed i chi.

Erthygl 37:
Eich hawl i gael eich trin yn deg.

Erthygl 38:
Dylai plant gael eu diogelu yn ystod rhyfel ac ni ddylid eu caniatáu i ymladd yn y fyddin os o dan 15.

Erthygl 39:
Dylai plant gael cymorth arbennig os ydynt wedi cael eu camdrin.

Erthygl 40:
Mae gennych hawl i gymorth cyfreithiol os ydych wedi cael eich cyhuddo o dorri'r gyfraith.

Erthygl 41:
Os yw cyfreithiau eich gwlad yn eich gwarchod yn well na'r hawliau ar y rhestr hon, dylai'r cyfreithiau hynny aros.

Erthygl 42:
Rhaid i'r llywodraeth roi gwybod i blant a theuluoedd am hawliau plant.

I ddarganfod mwy am y Llysgenhadon Gwych ewch i: www.llysgenhadongwych.org.uk

I gael mwy o wybodaeth am waith Comisiynydd Plant Cymru ewch i: www.complantcymru.org.uk

Os oes angen i chi gysylltu â swyddfa'r Comisiynydd Plant Cymru ffoniwch 0808 801 1000 am ddim neu tecstiwch 80800 gan ddechrau eich neges â COM.